

Promemorian ”Befordringskrav i postförordningen” (I2020/03091)

TU – Medier i Sverige (Tidningsutgivarna/TU) har getts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och får anföra följande.

Sammanfattning

- TU avstyrker promemorians förslag om nya – och försämrade – befordringskrav för postförsändelser.
- Enligt TU:s mening bör frågan om eventuella förändringar rörande befordringskravet övervägas inom ramen för den pågående utredningen (dir. 2020:101) om finansiering av den samhällsomfattande posttjänsten.

Promemorians förslag

I promemorian föreslås att det nuvarande kravet i postförordningen (SFS 2010:1049) om att 95 procent av de inrikes brev som lämnats inför tvådagarsbefordran ska ha delats ut inom två arbetsdagar ska sänkas till 85 procent.

Vidare föreslås att 97 procent av dessa brev ska ha delats ut inom fyra arbetsdagar.

TU:s synpunkter

TU vill först erinra om att förslaget ska ses i perspektiv av att det så sent som till och med utgången av år 2017 fanns krav om så kallad övernattsbefordran, innebärande att 85 procent av alla brev skulle delas ut nästkommande arbetsdag.

Det har alltså redan där skett en påtaglig försämring av den postala samhällsservicen till medborgarna. Den kan delvis – men inte fullt ut –

förklaras med förändrade kommunikationsmönster och samhällets digitalisering. Stora grupper av samhällsmedborgare har dock påverkats direkt – och negativt – av dessa förändringar.

Parallellt med detta har Postnord från och med den 1 februari 2021 inlett en övergång till så kallad varannandagsutdelning, innebärande att post – inklusive postdistribuerade tidningar – endast delas ut varannan dag. Detta ska ställas i relation till Postlagens (SFS 2010:1045) uttryckliga krav (3 kap 1 §) om att:

1. det varje arbetsdag och minst fem dagar i veckan, utom under omständigheter eller geografiska förhållanden som tillståndsmyndigheten bedömer utgör skäl för undantag, ska göras minst en insamling och minst en utdelning av postförsändelser,

Befordringskravet i postförordningen har alltså tagits till intäkt för att åsidosätta insamlings och utdelningskravet i postlagen.

TU har – med förvåning – noterat att systemet med varannandagsutdelning godkänts av Post- och Telestyrelsen (PTS). TU har också noterat att man på detta sätt ”rundat riksdagen”. TU finner det anmärkningsvärt.

TU konstaterar dock att regeringen just har tillsatt en utredning (dir. 2020:101) med uppgift att se över finansieringen av den samhällsomfattande posttjänsten.

Sett till direktivens utformning är uppdraget bredare än så. Där framgår bland annat att:

Oberoende av finansieringsform så måste det utredas vilka posttjänster som ska ingå i den samhällsomfattande posttjänsten i framtiden.

Av direktiven framgår vidare att:

Ytterligare en aspekt handlar om distributionen av tryckta nyhetstidningar och tidskrifter. Distribution av tidningar är viktig ur ett demokratiperspektiv och i dag är utdelning via ordinarie postgång en förutsättning för att tidningar ska kunna levereras till hushåll i hela landet.

I promemorian uppges vidare att det tilltänkta förslaget om en sänkning av distributionskravet från 95 till 85 procent inte bedöms ha direkt påverkan för postdistribuerade dagstidningar.

Eftersom dessa tidningar i praktiken delas ut tillsammans med brev är det dock uppenbart att en sådan påverkan sker. Det är illa nog att dagstidningar riskerar att inte kunna distribueras på sin ordinarie utdelningsdag – att dessutom sänka kravet för utdelning inom två dagar är helt oacceptabelt.

Enligt TU:s mening är det ohållbart att – parallellt med den pågående postutredningen – genomföra separata försämringar av krav och villkor för postbefordringen.

Mot den bakgrunden avstyrker TU promemorians förslag och förordar att eventuella förändringar rörande befordringskravet övervägs inom ramen för den pågående utredningen (dir. 2020:101) om finansiering av den samhällsomfattande posttjänsten.

Stockholm 2021-02-12

TU – Medier i Sverige

Thomas Mattson
tf vd

Per Hultengård
jurist